



คู่มือการปฏิบัติงาน

การจดทะเบียนพาณิชย์

ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙

สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

การจดทะเบียนพาณิชย์เทศบาลตำบลท่าปลา

(สำนักปลัดเทศบาล)

เทศบาลตำบลท่าปลา

อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

๑. วัตถุประสงค์

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านทะเบียนพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำไคร้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวกัน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบว่าควรทำอะไรก่อน-หลัง มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างไร เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับภารกิจ และเป้าหมายของหน่วยงาน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ โดยประชาชนได้รับความพึงพอใจสูงสุด

๒. ขอบเขต

การดำเนินการปฏิบัติงานตั้งแต่ขั้นตอนการรับคำขอจดทะเบียน การตรวจสอบพิจารณาการจัดทำใบทะเบียนพาณิชย์ การลงนาม การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม จนถึงการส่งมอบเอกสารให้แก่ผู้ขอรับบริการ

๓. คำจำกัดความ

๓.๑ นายทะเบียนพาณิชย์ หมายถึง พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ซึ่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำไคร้ มอบหมายเป็นนายทะเบียนพาณิชย์ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ภายในเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้น

๓.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป ซึ่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ภายในเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้น

๔. อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

๔.๑ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่รับจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบพาณิชย์กิจที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในเขตท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔.๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่

(๑) เข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ เพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในระหว่างเวลาทำงาน

(๒) ให้ตรวจดูหรือคัดสำเนาและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อมีผู้ร้องขอและได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้ว

๔.๓ นายทะเบียนพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่

(๑) รับจดทะเบียนพาณิชย์ และออกใบทะเบียนพาณิชย์ให้แก่ผู้ขอจดทะเบียน

(๒) ออกคำสั่งเรียกผู้ประกอบพาณิชย์กิจมาสอบสวนข้อความอันเกี่ยวกับการจดทะเบียน

(๓) เข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไป

ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในระหว่างเวลาทำงาน

๕. ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงานจดทะเบียนพาณิชย์



รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๑. ให้คำแนะนำขั้นตอนการจดทะเบียนพาณิชย์ตามความประสงค์ของผู้มาติดต่อตลอดจนแนะนำการกรอกเอกสารให้ผู้มาติดต่องานทะเบียนพาณิชย์ทราบ และให้ผู้ขอรับบริการกรอกข้อมูลในคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ พร้อมยื่นเอกสารแก่เจ้าหน้าที่
๒. เจ้าหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนพาณิชย์จากผู้ขอรับบริการ และตรวจสอบเอกสารประกอบการขอจดทะเบียนพาณิชย์ให้ถูกต้องครบถ้วน
 - ๒.๑ หากเอกสารครบถ้วนถูกต้อง เจ้าหน้าที่รวบรวมเอกสารประกอบการขอจดทะเบียนโดยแนบแบบขอจดทะเบียนเสนอต่อนายทะเบียนเพื่อพิจารณาต่อไป
 - ๒.๒ หากเอกสารไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ชี้แจง แนะนำให้เพิ่มเติมเอกสารให้ครบถ้วน และนำเอกสารนั้นกลับมายื่นกับเจ้าหน้าที่อีกครั้ง เพื่อเสนอต่อนายทะเบียนพิจารณาต่อไป
๓. เจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบสถานที่ตั้งสำนักงานของผู้ประกอบการพาณิชย์กิจพร้อมบันทึกภาพถ่ายไว้เป็นหลักฐานการพิจารณา และรวบรวมเอกสารเสนอต่อนายทะเบียน
๔. นายทะเบียนตรวจสอบเอกสาร หากเอกสารถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ให้นายทะเบียนพิจารณาจดทะเบียนพาณิชย์ต่อไป
๕. เจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม โดยรับชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนพาณิชย์ และออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจ
๖. เจ้าหน้าที่จัดทำใบทะเบียนพาณิชย์ เสนอนายทะเบียนพาณิชย์ตรวจสอบและลงนามในใบทะเบียนพาณิชย์ และส่งมอบใบทะเบียนพาณิชย์ให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจ

เอกสารประกอบการจดทะเบียน

๑. จดทะเบียนพาณิชย์ (ตั้งใหม่) ได้แก่

- ๑) คำขอจดทะเบียนพาณิชย์ (แบบ ทพ.)
- ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- ๓) สำเนาทะเบียนบ้าน
- * กรณีผู้ประกอบการมิได้เป็นเจ้าของบ้าน ต้องแนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
 - ๑) หนังสือให้ความยินยอมใช้สถานที่
 - ๒) สำเนาทะเบียนบ้านหลังที่ประกอบพาณิชย์กิจ
 - ๓) สำเนาสัญญาเช่า
 - ๔) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าของสถานที่
 - ๕) สำเนาทะเบียนบ้านเจ้าของสถานที่
- * กรณีมอบอำนาจ ต้องแนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
 - ๑) หนังสือมอบอำนาจพร้อมติดอากรแสตมป์ ๑๐ บาท
 - ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ

เอกสารประกอบการจดทะเบียน

๒. จดทะเบียนพาณิชย์ (เปลี่ยนแปลง) ได้แก่

- ๑) คำขอจดทะเบียนพาณิชย์ (แบบ ทพ.)
 - ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
 - ๓) สำเนาทะเบียนบ้าน
 - ๔) ใบทะเบียนพาณิชย์ (แบบ พค.๐๔๐๓) (ฉบับจริง)
- * กรณีเปลี่ยนแปลงแก้ไขที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ ต้องแนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
- ๑) หนังสือให้ความยินยอมใช้สถานที่
 - ๒) สำเนาทะเบียนบ้านหลังที่ประกอบพาณิชย์กิจ
 - ๓) สำเนาสัญญาเช่า
 - ๔) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าของสถานที่
 - ๕) สำเนาทะเบียนบ้านเจ้าของสถานที่
- * กรณีมอบอำนาจ ต้องแนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
- ๑) หนังสือมอบอำนาจพร้อมติดอากรแสตมป์ ๑๐ บาท
 - ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ

๓. จดทะเบียนพาณิชย์ (เลิก) ได้แก่

- ๑) คำขอจดทะเบียนพาณิชย์ (แบบ ทพ.)
 - ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
 - ๓) สำเนาทะเบียนบ้าน
 - ๔) ใบทะเบียนพาณิชย์ (แบบ พค.๐๔๐๓) (ฉบับจริง)
- * กรณีผู้ประกอบพาณิชย์กิจถึงแก่กรรม
- ๑) สำเนาใบมรณบัตร
 - ๒) สำเนาหลักฐานแสดงความเป็นทายาท
- * กรณีมอบอำนาจ ต้องแนบเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้
- ๑) หนังสือมอบอำนาจพร้อมติดอากรแสตมป์ ๑๐ บาท
 - ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ

พระราชบัญญัติ
ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๔๙
รวมแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔

เหตุผลในการประกาศใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้คือเนื่องจากพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ประกาศใช้มานานแล้วสมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแก่กาลสมัย อาทิเช่น โอนหน้าที่การรับจดทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นหน้าที่ของสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดพระนคร ไปให้จังหวัดดำเนินการจดทะเบียนต่อไป ตามนโยบายกระจายอำนาจของรัฐบาลไปยังจังหวัดท้องที่ เพิ่มพาณิชย์กิจที่จะต้องจดทะเบียนบางประเภท เช่นการรับจ้างทำของ การคลังสินค้า ฯลฯ เพื่อประโยชน์ทางสถิติและทราบหลักฐานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ เพิ่มรายการจดทะเบียนเงินทุนของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ เพื่อทราบฐานะการค้าของพ่อค้า แก้ไขอัตราค่าปรับให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย เพราะโทษปรับเดิมกำหนดไว้เป็นเวลานานร่วม ๑๙ ปีแล้ว จำนวนค่าปรับเดิมจึงน้อยไปไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้กระทำผิดเกรงกลัว และขัดหลาบได้ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบสถิติและหลักฐานการประกอบพาณิชย์กิจของพ่อค้าที่ถูกต้องควรเชื่อถือได้อันจะใช้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพาณิชย์และการอุตสาหกรรม และการปรับปรุงขยายการเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์เสียใหม่ และยกเลิกพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์เดิมทั้ง ๒ ฉบับ ประกาศใช้ใหม่โดยรวมเป็นฉบับเดียวกัน เพื่อให้พ่อค้าประชาชนเข้าใจง่าย สะดวกแก่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖ ให้ถือกิจการดังต่อไปนี้เป็นพาณิชย์กิจ ตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้

- (๑) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด การแลกเปลี่ยน
- (๒) การให้เช่า การให้เช่าซื้อ
- (๓) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนค้าต่าง
- (๔) การขนส่ง
- (๕) การตัดกรรม การอุตสาหกรรม
- (๖) การรับจ้างทำของ
- (๗) การให้กู้ยืมเงิน การรับจำนำ การรับจำนอง
- (๘) การคลังสินค้า
- (๙) การรับแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อ หรือขายตัวเงิน การธนาคาร การเครดิตฟองซิเอร์ การโพงย้วน
- (๑๐) การรับประกันภัย
- (๑๑) กิจการอื่นซึ่งกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

[ดูพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการเป็นพาณิชย์กิจ พ.ศ. ๒๕๔๖]

[ดูกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙]

กิจการอื่นซึ่งกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการเป็นพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๓ กำหนดให้กิจการต่อไปนี้เป็นพาณิชย์ตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙

- (๑) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต
- (๒) การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ
- (๓) การให้บริการเครื่องเล่นเกม
- (๔) การให้บริการตู้เพลง

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

- (๑) การค้าแร่ การค้าแผงลอย
- (๒) พาณิชยกรรมเพื่อการบำรุงศาสนาหรือเพื่อการกุศล
- (๓) พาณิชยกรรมของนิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น
- (๔) พาณิชยกรรมของกระทรวง ทบวง กรม
- (๕) พาณิชยกรรมของมูลนิธิ สมาคม สหกรณ์

(๖) พาณิชยกรรมซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[ดูประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) เรื่อง กำหนดพาณิชยกรรมที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์]

[ดูประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๙๓ (พ.ศ. ๒๕๒๐) เรื่อง กำหนดพาณิชยกรรมที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๙]

[ดูประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง ให้ผู้ประกอบการพาณิชยกรรมต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓]

หมายเหตุ พาณิชยกรรมซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่

๑) บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และได้ยื่น

แบบแสดงรายการ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัทไว้แล้ว ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ยกเว้นบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ที่ประกอบกิจการต่อไปนี้ต้องขอจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย

๑.๑) ขาย ให้เช่า ผลิต หรือรับจ้างผลิต แผ่นซีดี แอปปันท์ วิดีทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์ ดีวีดีหรือแผ่นวีดิทัศน์ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง

๑.๒) ขายอัญมณีหรือเครื่องประดับ ซึ่งประดับด้วยอัญมณี

๑.๓) ซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บริการอินเทอร์เน็ตให้เช่า พื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย บริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๑.๔) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต

๑.๕) การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ

๑.๖) การให้บริการเครื่องเล่นเกม

๑.๗) การให้บริการตู้เพลง

๑.๘) โรงงานแปรรูปภาพ แกะสลัก และการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีก การค้าส่งงาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

๒) พานิชยกรรมของกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๑ (ปว.๑๔๑) ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๕

จากการตรวจสอบพบว่า เป็นพานิชยกรรมที่ต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๔๙ มาตรา ๖(๕) คือ การหัตถกรรม การอุตสาหกรรม แต่ปรากฏว่าต้องไปจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๖

พระราชบัญญัติ
ทะเบียนพาณิชย์
พ.ศ. ๒๔๙๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๙
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำ และยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙"
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป*

*[ร.ก.๒๔๙๙/๑๓/๕๐/๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๙]

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๒) พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๐

(๓) บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติ ไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัด หรือ
แย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการ
อื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้ บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

- (๑) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) "นายทะเบียนพาณิชย์" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง รัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้เป็นผู้มีหน้าที่รับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคลซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้ง ให้เป็นผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) "ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจ" หมายความว่า บุคคลธรรมดา หรือ นิติบุคคลซึ่งประกอบพาณิชย์กิจเป็นอาชีพปกติ และให้หมายความรวมทั้งผู้เป็น หุ่นส่วนที่ไม่จำกัดความรับผิดชอบ กรรมการ หรือผู้จัดการด้วย
- (๕) "สำนักงาน" หมายความว่า สถานที่ซึ่งใช้ประกอบพาณิชย์กิจ เป็นปกติ

มาตรา ๖ ให้ถือกิจการดังต่อไปนี้เป็นพาณิชย์กิจ ตามความหมายแห่ง พระราชบัญญัตินี้

- (๑) การซื้อ การขาย การขายทอดตลาด การแลกเปลี่ยน
- (๒) การให้เช่า การให้เช่าซื้อ
- (๓) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนค้าต่าง
- (๔) การขนส่ง
- (๕) การหักถดถอม การอุตสาหกรรม
- (๖) การรับจ้างทำของ
- (๗) การให้กู้ยืมเงิน การรับจำนำ การรับจำนอง
- (๘) การคลังสินค้า
- (๙) การรับแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อ หรือขายตัวเงิน การธนาคาร การเครดิตฟองซิเอร์ การโหยก๊วน
- (๑๐) การรับประกันภัย
- (๑๑) กิจการอื่นซึ่งกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

- (๑) การค้าแร่ การค้าแผงลอย
- (๒) พาณิชยกรรมเพื่อการบำรุงศาสนาหรือเพื่อการกุศล
- (๓) พาณิชยกรรมของนิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งขึ้น
- (๔) พาณิชยกรรมของกระทรวง ทบวง กรม
- (๕) พาณิชยกรรมของมูลนิธิ สมาคม สหกรณ์
- (๖) พาณิชยกรรมซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒
การจดทะเบียนพาณิชย์

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเป็นครั้งคราวโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า พาณิชยกิจใดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ ในท้องที่ใด ผู้ประกอบพาณิชยกิจจะต้องจดทะเบียนพาณิชย์

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ขึ้นในจังหวัดพระนคร เรียกว่า "สำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์" อยู่ในความควบคุมของ กรมทะเบียนการค้า เพื่อรับจดทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ส่วนจังหวัดอื่น ให้รัฐมนตรีจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์เพื่อรับ จดทะเบียนพาณิชย์ ขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์

การจัดตั้งสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ การจดทะเบียนนั้น ผู้ประกอบพาณิชยกิจตั้งสำนักงาน แห่งใหญ่อยู่ในท้องที่ใด ให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่นั้น

ถ้าสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ และมาประกอบพาณิชยกิจ ในประเทศไทย สำนักงานสาขาใหญ่ตั้งอยู่ในท้องที่ใด ให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่นั้น

มาตรา ๑๑ ให้ผู้ประกอบพาณิชยกิจยื่นคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์แห่งท้องที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามมาตรา ๘

ผู้ประกอบพาณิชยกิจผู้ใดประกอบพาณิชยกิจภายหลังวันที่รัฐมนตรี ได้ประกาศตามมาตรา ๘ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่เริ่มประกอบพาณิชยกิจนั้น

กำหนดเวลาที่กล่าวในมาตรานี้ ถ้ารัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควร ก็ให้มีอำนาจประกาศขยายเวลาต่อไปอีกได้

มาตรา ๑๒ การจดทะเบียนพาณิชย์นั้น ให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ และตำบลที่อยู่ของผู้ประกอบ พาณิชยกิจ
- (๒) ชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชยกิจ
- (๓) ชนิดแห่งพาณิชยกิจ
- (๔) จำนวนเงินทุนซึ่งนำมาใช้ในการประกอบพาณิชยกิจเป็นประจำ
- (๕) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ สาขา โรงเก็บสินค้าและตัวแทนค้าต่าง
- (๖) ชื่อ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ตำบลที่อยู่ และจำนวนทุนลงหุ้น ของผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน และจำนวนเงินทุนของห้างหุ้นส่วน
- (๗) จำนวนเงินทุน จำนวนหุ้น และมูลค่าหุ้นของบริษัทจำกัด จำนวน และมูลค่าหุ้นที่บุคคลแต่ละสัญชาติถืออยู่
- (๘) วันที่เริ่มต้นประกอบพาณิชยกิจในประเทศไทย
- (๙) วันขอจดทะเบียนพาณิชย์

(๑๐) ชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชยกิจ ชื่อสัญชาติ และตำบลที่อยู่ ของผู้โอนพาณิชยกิจให้ วันที่ และเหตุที่ได้รับโอน

มาตรา ๑๓ การเปลี่ยนแปลงรายการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ใน มาตรา ๑๒ ก็ดี การเลิกประกอบพาณิชยกิจโดยเหตุใด ๆ ก็ดี ให้ยื่นคำขอ จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนพาณิชย์แห่งท้องที่ ตามแบบที่กำหนดใน กฎกระทรวง ภายในสามสิบวัน นับแต่วันเปลี่ยนแปลงหรือเลิก

มาตรา ๑๔ เมื่อนายทะเบียนพาณิชย์ได้รับคำขอจดทะเบียน และ เห็นว่าคำขอนั้นถูกต้องตามพระราชบัญญัติกฎกระทรวง และประกาศซึ่งออก ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วก็ให้รับจดทะเบียนไว้ และให้ออกใบทะเบียนพาณิชย์ ให้แก่ผู้ขอ

ถ้าใบทะเบียนพาณิชย์สูญหาย ให้ผู้ประกอบพาณิชยกิจยื่นคำขอรับใบแทน ใบทะเบียนพาณิชย์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สูญหาย

ให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจแสดงใบทะเบียนพาณิชย์ หรือใบแทนใบทะเบียน พาณิชย์ไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผยซึ่งอาจเห็นได้ง่าย

มาตรา ๑๕ เมื่อได้จดทะเบียนพาณิชย์แล้ว ให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจ จัดให้มีป้ายชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจไว้ที่หน้าสำนักงานแห่งใหญ่ และ สำนักงานสาขา โดยเปิดเผยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียน

ป้ายชื่อนี้ให้เขียนเป็นอักษรไทย อ่านได้ง่ายและชัดเจน และจะมีอักษร ต่างประเทศด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกระทำบนแผ่นไม้ แผ่นโลหะ แผ่นกระจก กำแพง หรือผนัง

ชื่อในป้ายก็ดี ในเอกสารใด ๆ ก็ดี ต้องใช้ให้ตรงกับชื่อที่จดทะเบียนไว้ และถ้าเป็นสำนักงานสาขา ต้องมีคำว่า "สาขา" ไว้ด้วย

มาตรา ๑๖ ให้มีกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณา และให้ คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการถอนใบทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ ซึ่งกระทำการฉ้อโกงประชาชนปนสินค้าโดยเจตนาทุจริต ปลอมสินค้า หรือกระทำการทุจริตอื่นใดอย่างร้ายแรงในการประกอบพาณิชย์กิจ และให้มีอำนาจพิจารณา และให้คำแนะนำในการรับจดทะเบียนพาณิชย์ใหม่ด้วย

เมื่อรัฐมนตรีได้รับคำแนะนำของคณะกรรมการ ตามความในวรรคแรก รัฐมนตรีจะถอนใบทะเบียนพาณิชย์ หรือสั่งให้รับจดทะเบียนพาณิชย์ใหม่ก็ได้ แล้วแต่กรณี

ห้ามมิให้ผู้ถูกสั่งถอนใบทะเบียนพาณิชย์ประกอบพาณิชย์กิจต่อไป เว้นแต่รัฐมนตรีจะสั่งให้รับจดทะเบียนพาณิชย์ใหม่

มาตรา ๑๗ ให้นายทะเบียนพาณิชย์มีอำนาจออกคำสั่งเรียก ผู้ประกอบพาณิชย์กิจมาสอบสวนข้อความอันเกี่ยวกับการจดทะเบียน และใน ระหว่างเวลาทำงานให้นายทะเบียนพาณิชย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ เข้าไปทำการตรวจสอบในสำนักงานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ เพื่อให้การ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ประกอบพาณิชย์กิจต้องอำนวยความสะดวกแก่ นายทะเบียนพาณิชย์และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๑๘ ผู้ใดประสงค์จะตรวจดู หรือขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ คัดสำเนา และรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิที่จะทำได้ในเมื่อเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว

หมวด ๓
บทลงโทษ

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใด

(๑) ไม่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) แสดงรายการเท็จ หรือ

(๓) ไม่มาให้นายทะเบียนพาณิชย์สอบสวน ไม่ยอมให้ถ้อยคำ หรือ ไม่ยอมให้นายทะเบียนพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบตาม มาตรา ๑๗

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และในกรณีตาม (๑) อันเป็นความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งร้อยบาท จนกว่าจะได้ ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือมาตรา ๑๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองร้อยบาท และในกรณีอันเป็นความผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกวันละไม่เกิน ยี่สิบบาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๑ ผู้ประกอบพาณิชย์กิจผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคสาม มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

หมวด ๔
บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๒ การประกอบพาณิชย์กิจซึ่งจดทะเบียนไว้ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ จนกว่ารัฐมนตรี
จะได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาให้ยกเลิกการจดทะเบียนนั้น และเมื่อได้ประกาศยกเลิก การจดทะเบียนพาณิชย์ใน
ท้องที่ใดแล้ว ให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจซึ่งถูกยกเลิก การจดทะเบียนพาณิชย์ในท้องที่นั้นยื่นคำขอจดทะเบียนใหม่ภายใน
หกสิบวัน นับแต่วันประกาศ

กำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้นนั้น ถ้ารัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควร ก็ให้มีอำนาจประกาศขยายเวลาต่อไปอีกได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนพาณิชย์	ครั้งละ ๕๐ บาท
๒. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนเลิกประกอบพาณิชย์กิจ	ครั้งละ ๒๐ บาท
๓. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนเลิกประกอบพาณิชย์กิจ	ครั้งละ ๒๐ บาท
๔. ค่าธรรมเนียมขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบแทน	ฉบับละ ๓๐ บาท
๕. ค่าธรรมเนียมขอตรวจดูเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบพาณิชย์กิจรายหนึ่ง	ครั้งละ ๒๐ บาท
๖. ค่าธรรมเนียมขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่คัดสำเนาและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับการจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบพาณิชย์กิจรายหนึ่ง	ฉบับละ ๕๐ บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจาก พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และพระราชบัญญัติทะเบียน พาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว สมควรที่จะได้รับ การปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแก่กาลสมัย อาทิเช่น โอนหน้าที่การรับจด ทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นหน้าที่ของสำนักงานกลางทะเบียนพาณิชย์ในจังหวัดพระนคร ไปให้ จังหวัดดำเนินการรับจดทะเบียนต่อไป ตามนโยบายกระจายอำนาจของรัฐบาล ไปยังจังหวัดท้องที่ เพิ่มพาณิชย์กิจที่จะต้องจดทะเบียนบางประเภท เช่น การรับจ้างทำของ การคลังสินค้า ฯลฯ เพื่อประโยชน์ทางสถิติและทราบ หลักฐานของผู้ประกอบพาณิชย์กิจ เพิ่มรายการจดทะเบียนเงินทุนของผู้ประกอบ พาณิชย์กิจ เพื่อทราบฐานะการค้าของพ่อค้า แก้ไขอัตราค่าปรับให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันการกระทำความผิดกฎหมาย เพราะโทษปรับเดิมกำหนดไว้เป็นเวลานาน รวม ๑๙ ปีแล้ว จำนวนค่าปรับเดิมจึงน้อยไปไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว และขัดหลายได้ ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อได้ทราบสถิติและหลักฐานการ ประกอบพาณิชย์กิจของพ่อค้าที่ถูกต้องควรเชื่อถือได้ อันจะใช้เป็นประโยชน์ใน การส่งเสริมการพาณิชย์และการอุตสาหกรรม และการปรับปรุงขยายการ เศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์เสียใหม่ และยกเลิกพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ เดิมทั้ง ๒ ฉบับ ประกาศใช้ใหม่ โดยรวมเป็นฉบับเดียวกัน เพื่อให้พ่อค้า ประชาชนเข้าใจง่าย สะดวกแก่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

ช่องทางการติดต่อ

เทศบาลตำบลท่าปลา

๑๐๓ ม.๑ ต.ท่าปลา อ.ท่าปลา

จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๑๕๐

โทร.๐๕๕-๔๙๙๐๘๑ ต่อ ๐ สำนักปลัดเทศบาล

www.thapla.go.th

